

Κυριακή, 27 Απρίλιος 2014 04:38

Ο Bekir Fikri Bey από το Τσούρχλι και ο ρόλος του στους Βαλκανικούς πολέμους

Η εισήγηση του δασκάλου **Ηλία Γάγαλη** για το Bekir αγά από το Τσούρχλι που έγινε στις 26 Απριλίου 2014 σε επιστημονικό συνέδριο στην Αιανή Κοζάνης.

Ο Μπεκίρ αγάς γεννήθηκε το 1881 στο Τσούρχλι (Άγιο Γεώργιο) Γρεβενών και το 1903 ξεκίνησε τη στρατιωτική του καριέρα, αποφοιτώντας από τη Σχολή Πολέμου Μοναστηρίου (σημερινά Bitola στη σημερινή F.Y.R.O.M Σκόπια).

Προβιβάστηκε στο βαθμό του λοχαγού μέσα σε τρία χρόνια, εξαιτίας των διακρίσεών του στους πολέμους της Υεμένης.

Τον Δεκέμβριο του 1907 συνδέθηκε με το «Οθωμανικό Κομιτάτο Ένωσης και Προόδου» του κινήματος των Νεοτούρκων. Το 1911 διορίστηκε διοικητής της χωροφυλακής Γρεβενών και στις 26 Σεπτεμβρίου διορίστηκε διοικητής του Τάγματος Εθελοντών και Αμυνας[1].

Ο Bekir αγαπούσε πολύ το χωριό του, είχε θεμελιώσει σ' αυτό Δημόσιο Γυμνάσιο[2]. Κατά τη θεμελιώσή του Γυμνασίου ,λόγο εκφώνησε ο μικρός τότε συγχωριανός του μαθητής Μάρκος Μπατάρας.

Τη μητέρα του την έλεγαν Χάμκω και ελάμβανε σοβαρά υπόψη τη γνώμη της, όπως φαίνεται κι από τη χάρη που έδωσε στον Χρήστο Γαζέπη συγχωριανό του που είχε συλληφθεί να μεταφέρει όπλα στους Έλληνες και είχε καταδικαστεί σε θάνατο[3].

Κατηγορήθηκε ως υπαίτιος του θανάτου του Μητροπολίτη Αιμιλιανού Λαζαρίδη.

Ήταν μικρόσωμος εξωτερικά και είχε μουστάκι και αραιό γένι.

Τον Οκτώβριο του 1911 δολοφονείται ο μάρτυρας Μητροπολίτης Γρεβενών Αιμιλιανός Λαζαρίδης από όργανα των Νεότουρκων και των Ρουμανόφιλων μεταξύ των χωριών Γκριντάδων και Σνιχόβου. Το γεγονός αυτό συγκλονίζει από άκρο εις άκρο όλον τον ελληνισμό και απλώνει τη θλίψη στους απανταχού Γρεβενιώτες προξενώντας την οργή για τον άδικο θάνατό του.

Με την έναρξη του Α΄ Βαλκανικού πολέμου στις 7 Οκτωβρίου 1912 γίνεται ελληνική επίθεση στη Δεσκάτη η οποία απελευθερώνεται. Στη συνέχεια στην περιοχή νότια των Γρεβενών το ένα χωριό μετά το άλλο λευτερόνωνταν σταδιακά από εθελοντικά σώματα Κρητών.

Στις 13 Οκτωβρίου 1912 οι εθελοντές έφθασαν μπροστά από την κωμόπολη των Γρεβενών την οποία απελευθερώνουν. Ήδη οι μπέηδες με το Bekir έχουν εκκενώσει τα Γρεβενά απ' όπου έχουν αποχωρήσει.

Στις 16 -17 Οκτωβρίου 1912 ο Bekir οργανώνει στη γενέτειρά του το Τσούρχλι άμυνα έχοντας μαζί του πιστούς οπαδούς του, άτακτους χωροφύλακες και εθελοντές που είχε οργανώσει το προηγούμενο διάστημα.

Ο Bekir Fikri σε νεαρή ηλικία με στρατιωτική στολή

Η μάχη στο Τσούρχλι 16-17 Οκτωβρίου 1912

Στέλνονται 80 εθελοντές στην κατεύθυνση Τσουρχλίου με επικεφαλείς τους καπετάν-Μανώλη Νικολούδη και τον Ιωάννη Μαυρογένη με υπαρχηγό τον Ιωάννη Ποντικάκη. Στο Τσούρχλι υπήρχαν πληροφορίες ότι είχαν συγκεντρωθεί οι Τούρκοι στρατιώτες με τους χωροφύλακες έχοντας επικεφαλή τον περίφημο Bekir Fikri Yarbey που κατάγονταν από εκεί. Είχε οχυρωθεί στη λοφοσειρά του τόπου καταγωγής του και πίστευε ότι μπορούσε να προβάλλει αντίσταση με 800-1000 στρατιώτες οι οποίοι προέρχονταν από τους Βαλαάδες της περιοχής.

Ο Μπεκέρ είχε φροντίσει να μοιράσει όπλα και πολεμοφόδια σε μεγάλες ποσότητες στα χωριά με μικτό και με αμιγή μουσουλμανικό πληθυσμό στην περιοχή Γρεβενών.

Σε κάθε χωριό από τα παραπάνω μπαίνοντας οι Κρήτες είχαν σαφείς εντολές αν δεν

αντιστέκονταν να μάζευαν τα όπλα από τους Βαλαάδες και στη συνέχεια να μην τους πείραζαν καθόλου. Αν όμως αντιστέκονταν θα άλλαζαν στάση απέναντί τους. Γενικά όμως όπως εξελίχτηκαν τα πράγματα οι Βαλαάδες δεν είχαν σκοπό να αντισταθούν στα περισσότερα χωριά αποδεχόμενοι τη νέα κατάσταση.

Ουσιαστικά στην περιοχή Γρεβενών αφού εξαιρέσουμε τις αψιμαχίες που διαδραματίστηκαν στην ελληνοτουρκική μεθόριο νότια της επαρχίας, οργανωμένη, σημαντική και αποφασιστική μάχη έγινε μια: στο Τσούρχλι. Η πρώτη απόπειρα κατάληψης του Τσουρχλίου από 80 Κρήτες σηματοδεύτηκε από οδομαχίες μέσα στην κωμόπολη Τσουρχλίου στις 16 Οκτωβρίου 1912. Με την είσοδο των Κρητών οι Έλληνες κάτοικοι του χωριού πανηγύρισαν την έλευση των απελευθερωτών όπως αναφέραμε παραπάνω, μη γνωρίζοντας το μυστικό σχέδιο του Μπεκέρ-αγά. Είχε σχεδιάσει αιφνιδιαστική επίθεση μέσα στον οικισμό. Κρυμμένοι οπαδοί του από τα σπίτια άρχισαν να πυροβολούν, πέφτουν νεκροί 4 Κρήτες (ο φοιτητής Παντελής Χατζηδάκης από το Ρέθυμνο, ο Ιωάννης Βιολάκης από την Κίσσαμο Χανίων πατέρας 8 παιδιών, ο Μανώλης Μαυράκης από το Γαλατά, ο Μάρκος Σπανουδάκης από την Κίσσαμο Χανίων) και τραυματίζονται σοβαρά άλλοι δυο (ο Ιωάννης Ποντικάκης και ο Μιχάλης Μαλανδρής στον πνεύμονα). Οι υπόλοιποι με τους επικεφαλής τους συμπύσσονται και οπισθοχωρούν συντεταγμένα στο Κουντσικιώτη (Ελεύθερο γηγενών). Με τη φυγή των Ελλήνων οι άνθρωποι του Μπεκέρ προβαίνουν σε αντίποινα και καταστροφές: πυρπολούν το σπίτι του ιερέα Ιωάννη Παπαγιάννη. Σκοτώνουν το γιό του Βασίλη, τον ίδιο τον παπά, γιατί πρώτος αυτός πανηγύρισε με την έλευση των Ελλήνων, την εγγονή του Σοφία (ετών 7), το Χρήστο Ροβύθα και τη σύζυγό του. Στο σπίτι του Νικόλαου Γκέντσιαγα σκοτώνουν τον ίδιο και ένα τραυματία οδηγό των εθελοντών από τα Χάσια, που τον πήρε μέσα για να τον περιθάλψει.

Μαθαίνοντας τα δυσάρεστα αυτά γεγονότα ο Γενικός Αρχηγός Κατεχάκης διέταξε οργανωμένη ελληνική δύναμη να κατευθυνθεί προς το Τσούρχλι.

Την επομένη 17 Οκτωβρίου 1912 ο Κατεχάκης με τον καπετάν-Μακράκη και τον καπετάν-Ζουδιανό κινήθηκαν για να ενισχύσουν τις δυνάμεις στην επίθεση κατά του Τσουρχλίου. Δύο τάγματα ευζώνων, μαζί με τα εθελοντικά σώματα υπό τον Γενικό Αρχηγό Γεώργιο Κατεχάκη ήταν αρκετά για την επίθεση αυτή. Ο Λοχαγός Γ. Τόμπρας αναλαμβάνει την οργανωμένη πλέον επίθεση για την κατάληψη του Τσουρχλίου.

Ο Μπεκέρ παρατηρώντας τις κινήσεις και καταλαβαίνοντας ότι ήταν ανόητο να προβάλλει αντίσταση παίρνοντας τους δικούς του στρατιώτες οπισθοχωρεί στη Λιαψίστα (Νεάπολη Βοΐου). Στα χέρια των Ελλήνων πέφτουν η μάνα του και η γυναίκα του ,αλλά η συμπεριφορά των Κρητών απέναντί τους ήταν άψογη. Πυρπολείται η τουρκική συνοικία του Τσουρχλίου, σκοτώνεται ο αδερφός του Μπεκέρ Τζέλιος.

Ο Bekir εν μέσω Γρεβενιωτών μουσουλμάνων καπεταναίων

Απώλειες Ελλήνων και Τούρκων στη μάχη του Τσουρχλίου

Υπήρξαν συνολικά τέσσερις νεκροί από την πλευρά των Κρητών και 17 από την πλευρά των Οθωμανών οπαδών του Μπεκέρ. Ο Γ. Μυλωνάς αναφέρει ότι συνελήφθησαν ζωντανοί στις 17 Οκτωβρίου 60-70 Οθωμανοί που ήταν κρυμμένοι .Μετά από πρόχειρη δίκη (έκτακτο στρατοδικείο καταδικάστηκαν σε ποινή ανάλογη των εγκλημάτων των [\[4\]](#).

Μετά το ατύχημα της 5^{ης} Μεραρχίας ενθαρρυνμένος ο Bekir επιστρέφει στην περιοχή Ανασέλιτσας και Γρεβενών πυρπολώντας τα χωριά της Καστοριάς: Σλήμιστα (Μηλίτσα),Ζδράλτσι (Αμπελόκηποι) ,το Μαύροβο (Μαυροχώρι) & το Βογατσικό κατευθυνόμενος για τα Γρεβενά.

Το βράδυ της 3^{ης} προς 4^η Νοεμβρίου 1912 ανακαταλαμβάνει την πόλη των Γρεβενών. Πυρπολούνται σπίτια και καταστήματα τα οποία λεηλατούνται από τους οπαδούς του [\[5\]](#). Ο χριστιανικός πληθυσμός έντρομος υποχωρεί προς Αγιόφυλλο-Καλαμπάκα. Δεν θέλησε να κάψει το χωριό του σε αντίθεση με άλλα χωριά ,γιατί οι Κρυφτισιώτες και Τσουρχλιώτες ήρθαν σε συνεννόηση έτσι ώστε να αποφύγουν τα αντίποινα των επερχόμενων Ελλήνων που φαίνονταν να επικρατούν [\[6\]](#).

Την 4^η Νοεμβρίου 1912 πολιορκεί τη Σιάτιστα με το Μεχμέτ πασά με δύναμη 3000 ανδρών ,αλλά τη Σιάτιστα υπερασπίζεται σθεναρά ο Συνταγματάρχης Ηπίτης, με Κρήτες εθελοντές, με λίγους Γαριβαλδινούς , με Σιατιστινούς και κατοίκους της Ανασέλιτσας (Βοΐου) που είχαν καταφύγει στη Σιάτιστα και στο γειτονικό Παλιόκαστρο.

Στις 10 Νοεμβρίου 1912 κυκλοφορεί προκήρυξη για τον Μπεκήρ στα ελληνικά και στα τουρκικά υπογεγραμμένη από τον αρχιστράτηγο του Στρατού και διάδοχο του θρόνου Κωνσταντίνο με το παρακάτω περιεχόμενο:

ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Προς τας διαφόρους αρχάς των καταληφθέντων μερών και τους κατοίκους.

Ημείς

Γενικός Αρχηγός του Ελληνικού Στρατού στρατηγός Διάδοχος του Ελληνικού Θρόνου Κωνσταντίνος.

Έχοντες υπ' όψιν ότι ο Μπεκήρ αγάς εξ Αλβανίας τεθείς επί κεφαλής ενόπλων πολιτών Οθωμανών και σχηματίσας συμμορίας προέβη εις εχθροπραξίας ου μόνο κατά του Ελληνικού στρατού, αλλά και ιδιωτών χριστιανών φονεύσας πολλούς εξ αυτών, εμπρήσας τα χωρία αυτών και διαπράξας απείρους ληστρικές πράξεις.

Προκηρύσσομεν

Αμοιβήν δέκα χιλιάδων δραχμών δια την σύλληψιν και παράδοσιν αυτού εις τον Ελληνικόν στρατόν, ή τον φόνον αυτού, εξακριβουμένης, της ταυτότητος του πτώματος επισήμως.

Η αμοιβή αυτή καταβληθήσεται άμα τη πιστοποιήσει της παραδόσεως και της ταυτότητός του, εις τους παραδόσαντες αυτόν υπό του ταμείου της Μεραρχίας εις τμήμα της οποίας θέλει παραδοθή.

Η παρούσα κοινοποιηθήτω δια του τύπου, δια τοιχοκολλήσεως και δια της απ' εκκλησίας αναγνώσεως.

Εν Φλωρίνη τη 10 Νοεμβρίου 1912

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΔΙΑΔΟΧΟΣ^[7]

Μετά τη μάχη της Σιάτιστα ο Bekir υποχωρεί στη Λιαψίστα (Νεάπολη Βοΐου) και τον ξαναβρίσκουμε να μάχεται στην Κόνιτσα ενάντια στον ελληνικό στρατό^[8]. Προβιβάζεται σε ταγματάρχη στις 17 Δεκεμβρίου 1912.

Ο Bekir Fikri γαμπρός

Το σπίτι του Bekir στο Τσούρχλι

Εν τη Τουρκική συνοικία διεκρίνεται οικία μεγαλοπρεπής και ρυθμού μη προσομοιάζοντος τω Τουρκικώ. Ήτο του Μπεκήρ. Έκπληξιν ενεποίησεν πάσιν ο πλούτος της βιβλιοθήκης αυτού. Άπαντα τα τελευταίως εκδοθέντα στρατιωτικά συγγράμματα εις την γερμανικήν και την Γαλλικήν, εκόσμουσιν αυτήν^[9].

Η οικία του Μπεκήρ-αγά ή κατώκει ο πατήρ του και η μήτηρ του αν και πολύ πενιχρά εξωτερικώς εσωτερικώς ήτο πολύ πλουσία εστολισμένη με έπιπλα πολυτελή και εις τας διπλανάς αποθήκας της ο Μπεκήρ είχε συναθροίσει το μεγαλύτερον ποσόν των γεννημάτων.

Εις την οικίαν του Μπεκήρ ανευρέθη και πάλα αρχαία με επίχρυσον λαβήν και ολοκέντητη με εξ αργυροπλέγματος θήκην. Η σπάθη αυτή εδωρήθη εις τον αρχηγόν προς ανάμνησιν υπό του ανευρόντος αυτήν Ιωάννη Πολυχρονάκη^[10].

Το σπίτι και τις αποθήκες κατέκαυσαν οι Έλληνες αναχωρώντας από κει για να μην λαφυραγωγηθούν στη συνέχεια. όπως συνέβη και με τα υπόλοιπα σπίτια του τουρκομαχαλά στο Τσούρχλι. Το σπίτι διέθετε πηγάδι για τις ανάγκες ύδρευσης, όπως και πάρα πολλά σπίτια του Τσουρχλίου.

Σήμερα σε απόσταση 2 χιλιομέτρων βόρεια από το χωριό υπάρχει το Μπεκήρ πηγάδι που φέρει το όνομά του.

Η δράση του Bekir στην Ήπειρο το Νοέμβριο & Δεκέμβριο του 1912

Αποχωρώντας από τη Δυτική Μακεδονία με τους ένοπλους πιστούς του εθελοντές και μη δυνάμενος μετά την αποτυχημένη απόπειρα να καταλάβει με το Μεχμέτ πασά τη Σιάτιστα τον συναντούμε στην Κόνιτσα. Εκεί είχε συγκεντρωθεί τουρκικός στρατός από το Δεσκοβέτσι περνώντας από το Τσεπέλοβο. Στην Κόνιτσα μετά την 25^η Νοεμβρίου 1912 είχαν συγκεντρωθεί 2500 Τούρκοι στρατιώτες ανάμεσα στους οποίους και ο Bekir με τους οπαδούς του^[11].

Ο Bekir από το Τσούρχλι όπως προαναφέραμε είχε σταλεί για να καταλάβει τα Γρεβενά και ο οποίος είχε μεγάλη επιρροή σε όλη την περιφέρεια Γρεβενών. Ήταν αστυνόμος προ του πολέμου και ενισχύονταν χρηματικά από το νεοτουρκικό Κομιτάτο και συνεργάζονταν με τον περιβόητο Τσακαμά από την Κρανιά ,αρχηγό της ρουμανικής προπαγάνδας, και φορολογώντας όλη την περιφέρεια Γρεβενών, ήταν απόλυτος κύριος και δεσπότης των πληθυσμών αυτών. Τα Γρεβενά τα κατέλαβε (στις 3-4 Νοεμβρίου 2012) χωρίς αντίσταση, αφού αποχώρησε το ολιγάριθμο στρατιωτικό τμήμα, που διοικούνταν από έφεδρο υπολοχαγό.

Αφού οι ερυθροχίτωνες Γαριβαλδινοί εκδίωξαν τον Bekir από την περιοχή Γρεβενών ο Bekir εξαφανίζεται, παραμένοντας σε άγνωστη για μας τους Έλληνες διαμονή ,επανεμφανίζεται μετά από ένα μήνα περίπου από τη φυγή του από τα Γρεβενά και μετά την υποχώρηση των ερυθροχιτώνων από το Δρίσκο έδρασε στη μάχη Γρεβενιτίου-Δρεστενίκου του Μετσόβου[12].

Μετά τη μάχη 27^{ης} και 28^{ης} Νοεμβρίου 1912, η εγκατάλειψη του Δρίσκου ματαίωσε την πτώση του Μπιζανίου και εθράσυνε τους Τούρκους, ώστε να επανεμφανιστεί ο Bekir αγάς και να απειλεί το Μέτσοβο σαν προκεχωρημένο τμήμα των τουρκικών στρατευμάτων που βρίσκονταν στο Δρίσκο και από την άλλη το Μπιζάνι να γίνει επιθετικό[13].

Το απόγευμα της 22ας Δεκεμβρίου δόθηκε στη φρουρά του Μετσόβου γενική διαταγή προέλασης. Η φρουρά αυτή αποτελούνταν από 2000 περίπου άντρες με 4 ορειβατικά πυροβόλα. Η διαταγή απέβλεπε στην εκτόπιση από τα Ζαγόρια του Bekir αγά, ο οποίος μετά την εκδίωξή του από την περιφέρεια Γρεβενών και μετά την επανάκτηση από τους Τούρκους του Δρίσκου, λυμαίνονταν τα Ζαγόρια, υπήρχαν δε πληροφορίες ,ότι κατείχε τις οροσειρές Γρεβενιτίου-Δρεστενίκου-Λιάπη[14].

Από το χωριό Γρεβενίτι πέρασε ο Bekir όπου συνέφαγε με πρόκριτο του χωριού λίγο πρην απελευθερώσουν το χωριό οι Γαριβαλδινοί[15].

Ας δούμε όμως πως περιγράφεται ο Bekir σε βιογραφικό λεξικό της Αλβανικής ιστορίας. Εδώ θα δούμε τον πολύ σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισε για λογαριασμό της Οθωμανικής Πύλης, ώστε το νεότευκτο Αλβανικό κράτος να αποκτήσει μουσουλμάνο βασιλιά υποτελή στον Σουλτάνο:

Ο Bekir μπέης από τα Γρεβενά ήταν στρατιωτική φυσιογνωμία., περισσότερο τον γνώριζαν σαν Bekir Fikri εφέντη και στη σύγχρονη Αλβανία σαν Bekir Grebeneja έγινε γνωστός σαν αξιωματικός του Οθωμανικού στρατού στη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων 1912-1913. Κατηγόρησε τους Έλληνες ότι δολοφόνησαν τον αδερφό του Τζέλιο κι ότι φέρθηκαν απρεπώς στη νύφη του και τη μάνα του κατά τη διάρκεια της αιχμαλωσίας τους στα Γρεβενά, κατηγορίες οι οποίες εκ άλλων πηγών δεν επιβεβαιώνονται ,αλλά αντιθέτως διαψεύδονται όλες.

Ήταν αντίπαλος των ελληνικών στρατευμάτων ,οι οποίοι δολοφόνησαν σύμφωνα με το Bekir τους γονείς του, το θείο του και δυο αδερφές του, και υποστήριζε το νεοτουρκικό κομιτάτο. Πίστευε ότι Τούρκοι και Αλβανοί έπρεπε να ενωθούν ενάντια στην ελληνική τότε επέκταση.

Με μια μικρή ομάδα πολεμιστών κράτησε τον ελληνικό στρατό υπό έλεγχο στις περιοχές Leskonis και Κόνιτσας για μερικούς μήνες. Για τις στρατιωτικές του επιτυχίες τιμάτε στην Τουρκία ως ο ήρωας των Γρεβενών. Κατείχε τον βαθμό του λοχαγού και χρησιμοποιούσε τον τίτλο του Μπέη με τον οποίο ήταν περισσότερο γνωστός. Έχοντας αυστηρές δημοκρατικές αρχές για τον εαυτό του προτιμούσε να χρησιμοποιεί τον χαμηλότερο τίτλο του αγά που συνηθίζονταν στην Οθωμανική αυτοκρατορία από απλοϊκούς ανθρώπους.

Αργά το 1913 ο Bekir υπηρέτησε στην προεδρική φρουρά της Πύλης και της κυβέρνησης στην Κωνσταντινούπολη, ενεπλάκη εκπροσωπώντας την τουρκική

κυβέρνηση για να δημιουργήσει μια Βουλγαρο-τουρκική συμμαχία, αν ήταν δυνατό συμπεριλαμβάνοντας και την Αλβανία, ενάντια στη συνθήκη του Βουκουρεστίου (10 Αυγούστου 1913) με την οποία ολοκληρώνονταν ο δεύτερος Βαλκανικός πόλεμος.

Ήταν επίσης επικεφαλής μιας μυστικής επιτροπής που θα προωθούσε έναν μουσουλμάνο πρίγκιπα για τον Αλβανικό θρόνο. Στη Vlora ο Bekir είχε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον Ismail Qemal bey της Βλόρας και την προσωρινή του κυβέρνηση, ισχυριζόμενος δημόσια ότι ήταν εκεί για να οργανώσει στρατιώτες ενάντια στους Έλληνες και τους Σέρβους οι οποίοι διέπραξαν, πάντα σύμφωνα με τον Bekir ,ωμότητες σε βάρος των μουσουλμανικών πληθυσμών στη Μακεδονία.

Τον Ιανουάριο του 1914,ο Bekir ηγήθηκε συνωμοσίας για να ανατρέψει την προσωρινή κυβέρνηση της Αλβανίας. Οι νεαροί Τούρκοι είχαν την ελπίδα ότι θα εγκαθιστούσε διοίκηση αρεστή σ' αυτούς και θα καθιστούσε τη χώρα αυτόνομη κάτω από την τουρκική ηγεμονία.

Στο τέλος του 1913 ,είχαν σταλεί 375 Τούρκοι στρατιώτες με πολιτικά ρούχα στη Βλόρα ύστερα από απαίτηση των πολιτών, πολλοί από τους οποίους έφτασαν με βάρκες από την Αυστριακή λωρίδα στο Meran.Ο Syreja μπέης της Βλόρας ο οποίος εκτός των άλλων ήταν κάτω από τον έλεγχο της διεθνούς δύναμης μόλις τα τουρκικά στρατεύματα αποβιβάστηκαν στη Βλόρα δόθηκε στους Ολλανδούς αξιωματικούς από τη διοίκηση η εντολή πλήρους δράσης ακόμα και να χτυπήσουν. Στις 6 Ιανουαρίου του 1914 ο διοικητής Tomson και ο στρατηγός De Veer αγκυροβολώντας αρχικά στον κόλπο της Βλόρας κατέλαβαν στη συνέχεια το τηλεγραφείο και το τελωνείο και κατόρθωσαν να αφοπλίσουν 19 αξιωματικούς και 161 στρατιώτες τους οποίους δια μέσου της Τριέστης τους έστειλαν πίσω στην Κωνσταντινούπολη.

Οι Τούρκοι και οι Αλβανοί υποστηρικτές σχεδίαζαν και ήλπιζαν να ανακηρυχτεί ο υπουργός πολέμου Izet πασάς βασιλιάς της Αλβανίας κάτω από την ηγεμονία του Σουλτάνου, και να εμποδίσουν την άφιξη του Γερμανού πρίγκιπα Wilhem zu Wied,τον οποίο προόριζαν οι δυτικές δυνάμεις και είχαν αποφασίσει να ενθρονίσουν βασιλιά. Ο Bekir έφτασε στη Βλόρα με πλοίο στις 8 Ιανουαρίου 1914 και ο οποίος άμεσα συνελήφθη. Στις 14 Ιανουαρίου 1914 μια στρατιωτική δίκη άρχισε κάτω από την εποπτεία του στρατηγού De Veer για να δικάσει τον Bekir και άλλους 6 Τούρκους και Αλβανούς αξιωματικούς για εθνική προδοσία. Η δίκη τελείωσε στις 3 Φεβρουαρίου 1914 με την θανατική ποινή ενάντια στον Bekir ,διότι συνωμότησε ενάντια στην Αποστολή διεθνούς ελέγχου.

Ο πρίγκιπας Wied έδωσε χάρη στον Bekir στις 18 Αυγούστου 1914 μαζί με τους υπόλοιπους συνομώτες που τον ακολούθησαν[16].

Τον Οκτώβριο του 1914 σε εφημερίδα της Κοζάνης πληροφορούμαστε φήμες περί επανόδου του στην περιοχή :

«Μετά πολυχρόνων αφάνειαν ενεφανίσθη επί της σκηνης ο πολύς και περιώνυμος ληστής αξιωματικός Μπεκήρ αγάς. Ηπέλησεν ή απειλεί ότι με χιλίους πεντακοσίους οπαδούς του θα αποβιβαστή εις Αυλώνα. Επί τόσον χρόνον είχεν εξαφανισθή διότι δεν ετόλμα να ανταπεξέλθη εναντίον των Ελλήνων. Και εις στιγμὴν καθ' ην η Αυλών καταλαμβάνεται από τους Ιταλούς ο περίφημος Μπεκήρ εμφανίζεται δια να απειλήση απόβασιν. Φαίνεται ότι επόθησε να συνεχίση τον ληστρικών βίο του. Ας αναμείνωμεν λοιπόν την εκτέλεσιν των σχεδίων του»[17].

Ο Bekir αιχμάλωτος στην Αλβανία
1913-1914

Σκοτώθηκε σε ηλικία 33 ετών στη μάχη του Σαρίκαμις (sarı kamış) στις 21 Δεκεμβρίου 1914, κατά τη διάρκεια του Ρωσοτουρκικού πολέμου, στον οποίο συμμετείχε ως διοικητής της 34^{ης} Μεραρχίας Καυκάσου με το βαθμό του

Αντισυνταγματάρχη.

Μετά το θάνατό του τάφηκε στο Ερζερούμ της ανατολικής Τουρκίας και τιμήθηκε με το βαθμό του Αντιστρατήγου.

Πριν σκοτωθεί συνέγραψε το βιβλίο: «Grebene ve Garp Ordusunda Kuvve-i Seyyare» (Τα Γρεβενά και οι Κινητές Δυνάμεις στη Δυτική Στρατιά) (1332/1916)[18].

Από το γάμο του

απέκτησε γιο που τον ονόμασε Kemal Grebene και ο δεύτερος γιος του ο Mutafer έγινε πασάς στην Πόλη. Εγγονός του ζει σήμερα και είναι ορθοπαιδικός γιατρός στη Σμύρνη[19].

Η ιστορία πάντα έχει δυο όψεις, όπως και το νόμισμα. Σήμερα γνωρίσαμε κάποια στοιχεία ενός Τούρκου αξιωματικού. Αυτός ήταν ο Bekir αγάς από το Τσούρχλι Γρεβενών το οποίο τέλος σημειώνω δεν είχε ποτέ φερμένους Τούρκους από άλλες περιοχές της Ευρώπης και της Μ. Ασίας.

- [1] Νικόπουλος Β (2012) Γρεβενά 80 χρόνια φωτογραφίες 1895-1975,σ.506.Αθήνα.
- [2] Καραμεσόνης Σ.Ελιμεία,φ.19,σ.3Μάιος-Ιούνιος 1989.
- [3] Συνέντευξη Γεώργιου Γαζέπη.
- [4] **Μυλωνάς Γ.(1913) Η Δράσις των ανταρτικών σωμάτων εν Μακεδονία κατά τον πόλεμον του 1912-1913,σ.σ.12,14.Εν Βόλω, τύποις «Η Θεσσαλία».**
- [5] Ό.π. σ.σ.128-131.
- [6] Ό.π.σ.159
- [7] Πανεπιστήμιο Κρήτης .**Μυλωνάς Γ.(1913) Η Δράσις των ανταρτικών σωμάτων εν Μακεδονία κατά τον πόλεμον του 1912-1913,σ.14.Εν Βόλω, τύποις «Η Θεσσαλία».**
- [8]
http://www.magazino.com/konitsa/g_index.html
- [9] Κελαϊδής Σ.(1913).*Εθελοντικά Σώματα Κρητών εν Μακεδονία*.(Αθήναι :Βιτσικουνάκη Α.),σ.45
- [10] Πανεπιστήμιο Κρήτης.**Μυλωνάς Γ.(1913) Η Δράσις των ανταρτικών σωμάτων εν Μακεδονία κατά τον πόλεμον του 1912-1913,σ.75.Εν Βόλω, τύποις «Η Θεσσαλία».**
- [11] Χατζόπουλος (1914)Οι Γαριβαλδινοί και η μάχη του Δρίσκου,σ.26,εκδόσεις Φέξη,εν Αθήναις.
- [12] Ό.π.σ.51
- [13] Ό.π.σ.56
- [14] Ό.π.σ.59
- [15] Ό.π.σ.64
- [16] Elsie RobertAlbanian HistoryA Biographical Dictionary of Albanian history,p.p.179-180.
- [17] *Ηχώ της Μακεδονίας*. Τετάρτη 22 Οκτωβρίου 1914. Φύλλο 17, σ. 2
- [18] <http://ottoman.mfa.gov.tr/Kategori.aspx?k=bb88f0f5-fc66-434c-a806-858a96415ff9>
- [19] Πληροφορίες Halil Vural.

Πηγή: <https://greveniotis.gr/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1-%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%B1/item/5128-o-bekir-fikri-bey-apo-to-tsoyrxli-kai-o-rolos-tou-stous-valkanikoys-polemous>